

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/50/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010762
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6122010762.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica samosudcom JUDr. Barborou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 08. 11. 2022 o žiadosti odsúdeného P. E., Z.. XX. XX. XXXX V. J. Q., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného P. E., Z.. XX. XX. XXXX V. J. Q., K. B. J. Q. XXX, H. J. Q., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 03. 10. 2022, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2T/16/2019 zo dňa 17. 12. 2019 v trvaní 30 (tridsiatich) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Žiadosťou doručenou súdu dňa 03. 10. 2022 žiadal odsúdený o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody dôvodiac, že trestnú činnosť oľutoval a v budúcnosti sa vyvaruje akéhokoľvek protiprávneho konania. Snaží sa dodržiavať režim s cieľom resocializácie. Dal písomný sľub, že sa nedopustí žiadneho protiprávneho konania, povedie život v súlade so zákonom. Prijme od súdu zo zákona obmedzenia ako aj dohľad probačného a mediačného úradníka, ku ktorému sa bude pravidelne hlásiť a preukáže polepšenie. Je ženatý, s manželkou majú dve spoločné deti, dcéru a syna. Je s nimi v kontakte, no jeho odlúčenie im spôsobuje zlú situáciu a pociťujú ujmu z jeho odsúdenia ako vlastnú. Po prepustení sa bude venovať svojej rodine, bude im stále nápomocný a začne pracovať. Prichádza zimné obdobie a rodinný dom, v ktorom býva jeho rodina, je starší, potrebuje renováciu a opravu, je potrebné zabezpečiť aj kúrenie. Jeho svokra, ktorá je tiež blízkou osobou, utrpela porážku a má aj rakovinu mozgu. Na opateru o všetkých ostala jeho manželka sama. V zmysle Ústavy Slovenskej republiky sa má rodina upevňovať a nie rozvracať. Rodina nesmie pociťovať záťaž. Minulosť by sa odsúdenej osobe nemala pripomínať, rovnako traumy, ktoré odsúdená osoba prežila.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, kde odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený do výkonu trestu nastúpil zo slobody predvedením dňa 29. 09. 2020 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica. Počas pobytu v tomto ústave neboli v správaní, vystupovaní a plnení povinností zaznamenané nedostatky. Pracovne zaradený nebol. Dňa 20. 10. 2020 bol odsúdený premiestnený na ďalší výkon trestu do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová. V rámci vnútornej diferenciacie bol odsúdený zaradený do „B“ diferencιαčnej skupiny, kde adaptácia na podmienky výkonu trestu odňatia slobody prebehla bez nedostatkov. Plnenie povinností u menovaného nebolo vždy na požadovanej úrovni, nakoľko v pedagogickej dokumentácii sú evidované nedostatky za oneskorené nastúpenie na organizovaný odber stravy, neslušné správanie voči spoludosúdenému na pracovisku a používanie mobilného telefónu na pracovisku. Do prednáškovej činnosti realizovanej pedagogickým personálom ústavu sa odsúdený zapojil opakovane. Zo strany príslušníkov zboru boli v dokumentácii odsúdeného evidované aj kladné poznatky za plnenie povinností. Pedagógom ubytovne bol poverený aj vykonávaním funkcie vedúceho izby. Vyplývajúce povinnosti z danej funkcie si plní

na spoľahlivej úrovni. Disciplinárne bol odmenený jedenkrát dňa 09. 06. 2021 pochvalou za plnenie pracovných povinností. Disciplinárne tresty v súčasnej dobe nie sú evidované. V čase osobného voľna počúva ústavný rozhlas, sleduje televízne programy, hráva spoločenské hry a stolný tenis. Do aktivít organizovaných v rámci kultúrno - osvetovej činnosti sa zapája podľa vlastného uváženia, preferuje vedomostné kvízy, zábavné a hudobné podujatia. V čase od 11. 11. 2020 do 02. 02. 2021 bol pracovne zaradený na nestráženom pracovisku s dohľadom, odkiaľ bol vyradený. Následne bol dňa 10. 02. 2021 zaradený na iné nestrážené pracovisko s dohľadom, odkiaľ bol ale pre nadväzovanie kontaktu nepovoleným spôsobom vyradený. V súčasnej dobe od 13. 04. 2022 je pracovne zaradený na nestráženom pracovisku s dohľadom Najkrajšie ihriská, kde podáva dlhodobo kvalifikované pracovné výkony a pracovný čas využíva hospodárne. Pracovnú disciplínu dodržiava. Sociálny kontakt formou korešpondencie s manželkou a matkou manželky. Využil možnosť kontaktnej návštevy dvakrát, inak udržiava kontakt korešpondenciou a videonávštevami. Vzťahy sa javia na dobrej úrovni. Resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá a riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. Záverom bolo konštatované, že odsúdený preukazuje čiastočné splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie, preto ústav neodporúča odsúdeného podmiennečne prepustiť.

Súd vo veci podmiennečného prepustenia určil termín verejného zasadnutia, na ktorom vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného formou videokonferencie, s čím odsúdený výslovne vyjadril svoj súhlas pred jeho výsluchom na verejnom zasadnutí.

Odsúdený na verejnom zasadnutí zotrval na podanej žiadosti. Žiadal, aby bolo jeho žiadosti vyhovené najmä kvôli jeho rodine. Manželka sa stará o celú rodinu sama, o deti a svokru, nemá jej kto pomôcť. Chcel by začať pracovať, starať sa o deti. Tiež by pomáhal aj deťom z predchádzajúceho vzťahu, aj keď tri z nich sú už dospelé.

Prokurátor navrhol žiadosť odsúdeného zamietnuť, pretože u odsúdeného nie sú splnené podmienky na jeho prepustenie, keďže nemožno očakávať, že povedie riadny život. Dopúšťal sa rôznej trestnej činnosti na Slovensku aj v Nemecku. Okrem početnosti trestných činov poukázal aj na to, že v dávnejšej minulosti bol odsúdený podmiennečne prepustený, no možnosť nevyužil a bol mu nariadený zvyšok trestu odňatia slobody.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia nedošlo k žiadnej zmene, na záveroch trvá.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2T/16/2019 zo dňa 17. 12. 2019 v trvaní 30 (tridsiatich) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

V odpise registra trestov má odsúdený evidovaných štrnásť odsúdení prevažne za majetkovú trestnú činnosť, tiež sa opakovane dopúšťal trestného činu zanedbania povinnej výživy. Trestnú činnosť páchal aj mimo územia Slovenskej republiky, konkrétne v Spolkovej republike Nemecko, kde sa dopúšťal porušovania domovej slobody v súbehu s úmyselným ublížením na zdraví, ublížením na zdraví, krádeží či úmyselného spôsobenia ťažkej ujmy na zdraví. Prvýkrát bol odsúdený v roku 2002, deň po dosiahnutí svojich 18. narodenín. V tom istom roku bol odsúdený aj k nepodmienečnému trestu odňatia slobody za majetkovú trestnú činnosť. Následne v trestnej činnosti pokračoval, bol odsúdený v roku 2004 k nepodmienečnému trestu odňatia slobody, z ktorého bol aj podmienienečne prepustený, no podmienky skúšobnej doby nedodrжал, v skúšobnej dobe sa neosvedčil a bol mu nariadený výkon zvyšku trestu odňatia slobody. Následne sa trestnej činnosti dopúšťal aj na území Nemecka, kde od alternatívneho potrestania prešiel trestom podmienienečným a neskôr aj nepodmienečným. Trestná činnosť už bola závažnejšia, aj násilná. Zrejme po návrate na Slovensko sa dopustil trestného činu zanedbania povinnej výživy, ani v tomto prípade nevyužil možnosť preukázať, že povedie riadny život. Podmienienečný trest bol zmenený na nepodmienečný. Následne odišiel do Nemecka, kde v trestnej činnosti pokračoval, medzitým mu na území Slovenska bolo upustené od uloženia súhrnného trestu odňatia slobody. V Nemecku sa opäť dopúšťal majetkovej a násilnej kriminality, uloženie peňažného trestu pre neho nebolo dostatočnou prevenciou a prevenciou nebol ani ďalší nepodmienečný trest odňatia slobody a ani ďalší peňažný trest. Nakoniec, znova po návrate na Slovensko, si neplnil vyživovaciu povinnosť voči deťom, ktorých je otcom, a v dôsledku toho aj v súčasnej dobe vykonáva trest odňatia slobody. Priestupkovo postihnutý nebol.

Pre podmienienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa vyžaduje predovšetkým požiadavka pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá musí vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienienečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu.

K prvej podmienke na podmienienečné prepustenie súd konštatuje, že táto je splnená, keďže odsúdený už vykonal polovicu trestu potrebnú pre podmienienečné prepustenie.

Z hodnotenia ústavu vyplýva, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody nepreukázal splnenie podmienok na podmienienečné prepustenie, a to najmä svojim správaním a plnením svojich povinností, čím nie je naplnená ani druhá podmienka

Ani tretia podmienka na podmienienečné prepustenie u odsúdeného nie je naplnená. V záveroch hodnotenie Ústavu tento konštatoval, že riziko sociálneho zlyhania odsúdeného je stredné. Rovnako z odpisu registra trestov je zrejmé, že odsúdený sa opakovane dopúšťa páchania trestnej činnosti. Odsúdenému boli opakovane ukladané nepodmienečné tresty odňatia slobody a po ich výkone sa znova dopúšťal trestnej činnosti, z čoho vyplýva, že predchádzajúce odsúdenia a aj samotný výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody mu nebol dostatočným ponaučením. Navyše k svojej trestnej činnosti nemá ani kritický, ani negatívny postoj.

Snažil sa súd presvedčiť, že rodina je pre neho všetkým a dokáže sa kvôli nej zmeniť, no nešpecifikoval, ako dospel k zmene svojho postoja. Rodinu mal odsúdený k dispozícii od svojho narodenia, najprv ho vychovali rodičia, neskôr tvoril rodinu s partnerkou a stal sa otcom detí. Ani jedna etapa života a rodinné zázemie mu nebránilo v tom, že sa dopúšťal trestnej činnosti. Páchal pri tom aj závažnú trestnú činnosť s následkom poškodenia zdravia iného. Páchal aj trestnú činnosť týkajúcu sa vyživovaných osôb - jeho vlastných detí, teda tých, o ktorých teraz hovorí, že sú pre neho všetkým. Je pritom bezpredmetné, či deti pochádzajú z jedného vzťahu, či sú narodené v manželstve alebo mimo neho. Všetky deti majú rovnaké práva, čo odsúdený akosi opomína. Zameraný je len na dve deti - dcéru a syna, ktoré má mať s manželkou F. E.. Celkom má ale odsúdený sedem detí. Dospelé sú len dve najstaršie (nar. 2000 a nar. 2003). Ďalší dvaja synovia majú len 17 rokov a 15 rokov. Následne ma syna a dcéru, na ktoré si spomína aj v žiadosti o podmienienečné prepustenie.

Odsúdený má však ešte jedno dieťa, syna, o ktorom možno ani nevie, pretože syn nemá určené ani meno, avšak je narodený v manželstve s F. E. a to počas toho, ako odsúdený vykonáva trest odňatia slobody (nar. 24. 08. 2022).

Z uvedeného súd nemal za preukázané, že rodina je pre odsúdeného takou silnou motiváciou, aby sa zmenil. Doteraz tak neurobil a hoci on sám tvrdí, že mu nemá byť pripomínaná jeho minulosť, nemožno si ju nevšimnúť a on musí byť tým, kto ju prijme, z ktorej sa prípadne aj poučí a nakoniec nájde v sebe motiváciu zmeniť sa. Nemôže odsúdený od spoločnosti požadovať, že bude jeho osobu vnímať tak ako on, t. j. bez pripomínania minulosti, len s tzv. čistým štítom.

Zapája sa síce do aktivít organizovaných ústavom, no táto činnosť nemá preukázateľný vplyv na jeho postoj k trestnej činnosti. Nie je bez významu to, že počas celého trestu odňatia slobody bola odsúdenému udelená len jedna pochvala. Naopak, aj keď bez uloženia potrestania, je evidovaných viacero nedostatkov porušujúcich predpisy a normy platné v podmienkach ústavu. Hoci je pracovne zaradený, dvakrát bol z práce vyradený pre porušenie disciplíny a nadväzovania kontaktu nepovoleným spôsobom. Vo voľnom čase preferuje také aktivity, ktoré mu vyhovujú, baví ho. Vyberá si aj to, do akej kultúrno - osvetovej činnosti sa zapojí.

Po vykonaní dokazovania teda vyplynulo, že existuje značná obava, že predčasné ukončenie, resp. prerušenie výkonu trestu by mal za následok nenaplnenie účelu trestu tak, ako to predpokladá zákon a prevýchovná funkcia trestu by bola vážne narušená. Kriminálna minulosť odsúdeného a početnosť trestnej činnosti, zakladajú tiež dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený po podmiennečnom prepustení mohol dopustiť ďalšej protiprávnej činnosti.

Súdu je, samozrejme, známy nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, v ktorom je, okrem iného, deklarované, že posúdenie predpokladu riadneho vedenia života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť, avšak v konkrétnom prípade je nutné na kriminálnu minulosť odsúdeného prihliadnuť. Napriek pomerne mladému veku má odsúdený v Registri trestov štrnásť záznamov, pričom za prvú trestnú činnosť bol odsúdený v roku 2002, keď nadobudol plnoletosť. K páchaniu trestnej činnosti sa teda opakovane vracia a aj vzhľadom na osobu odsúdeného a postoj k páchanej trestnej činnosti je dôvodný predpoklad, že by tomu tak bolo i v prípade podmiennečného prepustenia na slobodu.

Odsúdený má právo žiadať o podmiennečné prepustenie, avšak na podmiennečné prepustenie nemá nárok. Podmiennečné prepustenie predstavuje výnimočnú výhodu pre odsúdeného, ktorý za splnenia podmienok zvyšok trestu nemusí vykonať v ústave. Podmiennečné prepustenie nie je pravidlom. Odsúdený musí spĺňať všetky tri vyššie uvedené podmienky na to, aby súd rozhodol v jeho prospech a podmiennečne ho prepustil z výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené, i napriek tomu, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti z výmery trestu) pre podmiennečné prepustenie, k naplneniu druhej ani tretej podmienky u odsúdeného nedošlo, keďže prevýchovný účel trestu sa u odsúdeného celkom nenapĺňa a s prihliadnutím na jeho predchádzajúcu kriminálnu minulosť nie je možné očakávať, že po podmiennečnom prepustení povedie riadny život.

Súd považuje vykonanie trestu odňatia slobody odsúdeným v celej jeho výmere za odôvodnené z hľadiska dosiahnutia účelu trestu, a preto návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do troch pracovných dní od vyhlásenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici. Sťažnosť má odkladný účinok.